

BUDGETDEPARTEMENTET

Den 21. februar 1984

**Besvarelse af spørgsmål ad forslag til lov
om bemyndigelse til optagelse af indenlandske statslån (L 34), stillet af
finansudvalget den 10. februar 1984 (BIL.NR. 23.63)**

Spørgsmål 1:

Finansministeren bedes redegøre for pengemængdens udvikling over årene 1980-83 og forventet udvikling i 1984 samt redegøre for årsagerne til udviklingen.

Spørgsmål 2:

Finansministeren bedes kommentere professor Niels Thygesens udtalelser i Jyllands-Posten den 8. februar 1984 om risikoen for, at den store likviditet giver mulighed for en stor kapitalflugt i tilfælde af en krise for betalingsbalancen.

Spørgsmål 3:

Hvilke pengepolitiske initiativer påtænker regeringen i denne folketingsssamling?

Svar 1-3:

Pengemængden, M 2, består af husholdningers, virksomheders og kommuners seddel-, mønt- og girobeholdninger, indskud i pengeinstitutterne bortset fra skattebegunstigede indskud samt beholdninger af statsgældsbeviser. Pengemængden voksede i perioden 1980-82 med mellem 8 og ca. 12 pct. p.a. Vækstraten accelererede gennem første halvår 1983 og nåede i juni op på 21 pct. I årets sidste fire måneder lå pengemængden 23-25 pct. over niveauet på samme tid i 1982.

Væksten i den private sektors og kommunernes likvide beholdninger lå i perioden 1980-82 lidt under stigningen i samfundets transaktionsomfang udtrykt ved væksten i bruttonationalproduktet i løbende priser. I 1983 har pengemængdevæksten været mere end dobbelt så stor som BNP-væksten. Accelerationen skal først og fremmest ses i sammenhæng med det markante rentefald i efteråret 1982 og gennem 1983. Rentefaldet og

nedgangen i inflationstakten bevirkede, at pengeefterspørgslen voksede, idet omkostningerne ved at være likvid blev mindre. Renteforskellen mellem indskud i pengeinstitutterne og obligationer såvel før som især efter skat indsnævredes endvidere væsentligt, hvilket forstærkede stigningen i pengeefterspørgslen. Desuden synes der i 1983 at have været tale om, at den private sektor har opbygget beredskabskasse med henblik på forestående investeringsdispositioner. Endelig må det antages, at en række mere teknisk betonedede faktorer har bidraget til at fastholde pengemængdevæksten på et højt niveau i slutningen af 1983. Det gælder således de realrenteafgiftspligtige investorers dispositioner forud for ikrafttrædelsen af realrenteafgiftsloven den 1. januar 1984 og en forstærket konkurrence mellem pengeinstitutterne.

Virkningerne af de særlige forhold omkring pengemængdeudviklingen i slutningen af 1983 ventes at aftage relativt hurtigt i 1984. Der er endvidere grund til at forvente, at pengeefterspørgslen er ved at være tilpasset det lavere renteniveau og den lavere inflationstakt, og at opbygningen af beredskabskasse vil ophøre i den kommende tid, således at pengemængdevæksten vil aftage. Det kan dog næppe påregnes, at der er umiddelbar udsigt til pengemængdevækstrater så lave som i 1980-82.

Der er i 1983 sket en markant nedgang i underskuddet på betalingsbalancens løbende poster samtidig med, at opgangen i løn- og prisniveauet er væsentlig afsvækket. På denne baggrund og i betragtning af de forholdsvis rummelige valutareserver har der været enighed mellem regeringen og nationalbanken om, at det var forsvarligt ved tilrettelæggelse af pengepolitikken at lægge øget vægt på ønskeligheden af gennem et lavere rente-